

แนวปฏิบัติเรื่องการใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ในพิธีกรรม

1. ยุคนี้เป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าเป็นอย่างยิ่ง เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ถือเป็นเครื่องมือทางเทคโนโลยีชิ้นหนึ่งที่เราสามารถนำมาใช้เพื่อรับใช้พิธีกรรมได้ จึงเป็นที่มาของแนวปฏิบัติฉบับนี้ เพื่อให้หลักการทางพิธีกรรมและแนวทางในการใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ในพิธีกรรม เป็นต้น ในพิธีบูชาขอบพระคุณ โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยผู้รับผิดชอบพิธีกรรมในระดับต่างๆ สามารถใช้เทคโนโลยีนี้ได้เป็นอย่างดีที่สุดในแนวทางของพิธีกรรม
2. ในการใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ในพิธีกรรม พึงตระหนักว่า กิจกรรมต่างๆ ของพิธีกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเสมอระหว่างพิธีกรรม ดังนั้น เจตนาของเราไม่ใช่การใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดจากเทคโนโลยี หรือการแสดงให้เห็นว่าเราเป็นผู้นำหรือเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี แต่เพื่อให้ผู้ร่วมพิธีได้ประโยชน์มากที่สุดจากพิธีกรรม เป็นต้น พิธีบูชาขอบพระคุณ

พิธีกรรมคือการพบและมีประสบการณ์กับพระเยซูคริสตเจ้า

3. จุดมุ่งหมายสำคัญของพิธีกรรม คือ การพบและมีประสบการณ์กับพระเยซูคริสตเจ้า “พระองค์ประทับอยู่เสมอในพระศาสนจักร โดยเฉพาะในการประกอบพิธีกรรม” (SC 7) ดังนั้น ในการใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ในพิธีกรรม จึงควรระมัดระวัง ไม่ใช่เพื่อความตื่นตาตื่นใจ หรือเพื่อจุดประสงค์อื่นจนบดบังการประทับอยู่ของพระเยซูคริสตเจ้า

การมีส่วนร่วมในพิธีกรรมอย่างเต็มที่

4. พระศาสนจักรปรารถนาอย่างยิ่งให้บรรดาคริสตชนมีส่วนร่วมในพิธีกรรมอย่างเต็มที่ (เทียบ SC 14) ดังนั้น พระศาสนจักรไม่ปฏิเสธเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ เครื่องมือใดๆ ที่จะช่วยให้คริสตชนมีส่วนร่วมในพิธีกรรม และได้รับคุณค่าจากพิธีกรรมที่ตนเข้าร่วมอย่างเต็มที่
5. อุปกรณ์ช่วยเหลือทุกอย่างต้องจำกัดอยู่ที่การรับใช้พิธีกรรม เราแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมพระธรรมล้ำลึกที่เรากำลังเฉลิมฉลองได้อย่างสมบูรณ์และเข้มข้นยิ่งขึ้น
6. การใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ในพิธีกรรม หากใช้อย่างดีและเหมาะสม จะช่วยให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมในพิธีกรรมได้เต็มที่และเข้มข้นยิ่งขึ้น แต่หากใช้อย่างไม่เหมาะสมและขาดความเข้าใจ สิ่งที่ยาบบนจอภาพอาจดึงดูดความสนใจของสัตบุรุษออกจากพิธีกรรม เป็นต้น ในช่วงที่สำคัญของพิธีกรรม

7. ในพิธีบูชาขอบพระคุณมีช่วงเวลาที่ชัดเจนซึ่งเราต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเข้าใจถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นและมีส่วนร่วม ตัวโบสถ์จึงได้รับการจัดเพื่อนำความสนใจทางสายตาของเราไปยังจุดที่เหมาะสม พระแท่นและสิ่งที่เกิดขึ้นบนพระแท่น บรรณฐานและสิ่งที่ได้รับการประกาศจากบรรณฐาน ที่นั่งของประธานและบทภาวนาของที่ชุมนุมซึ่งมีพระสงฆ์เป็นผู้นำ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งว่าจอฉายโปรเจคเตอร์และสิ่งที่เกิดขึ้นบนนั้น จะไม่แย่งความสำคัญและความสนใจไปจากสิ่งเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่สำคัญที่สุดของพิธีบูชาขอบพระคุณ

แนวปฏิบัติเรื่องการใช้และไม่ใช้โปรเจคเตอร์เพื่อการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมอย่างเต็มที่

8. เครื่องฉายโปรเจคเตอร์จึงไม่ควรถูกใช้ระหว่างเวลาเหล่านี้ คือ ระหว่างการอ่านบทอ่าน ระหว่างการสวดบทขอบพระคุณ หรือ ระหว่างการยกศีลมหาสนิท ช่วงเวลาเหล่านี้เป็นเวลาที่สำคัญที่สุด และไม่ควรมียิ่งใดมารบกวน ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้อะไรก็ตามที่ดีที่สุดของประชาสัตบุรุษคือ “การฟัง” และเป็นการ “ฟังเสียง” มากกว่าการเห็น หรือการอ่านข้อความใดๆ
9. การเทศน์ในมิสซาเป็นการทำหน้าที่ในฐานะผู้อภิบาลประกาศสอน จึงต้องไม่ใช้โปรเจคเตอร์ และสื่อต่างๆ ในระหว่างการเทศน์ในมิสซา
10. ในพิธีกรรม เป็นต้น ในพิธีบูชาขอบพระคุณ เราสามารถใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ ฉายบทภาวนาที่ประชาสัตบุรุษไม่คุ้นเคย บทตอบรับเพลงสดุดี ประชาชนจะมีส่วนร่วมอย่างพร้อมเพรียงยิ่งขึ้นเมื่อเขาเหล่านั้นสามารถเห็นสิ่งที่เขาต้องตอบรับ อย่างไรก็ตาม บทมิสซาและบทตอบรับอื่นๆ ที่ประชาสัตบุรุษคุ้นเคยดีแล้ว การตอบรับโดยจำได้ขึ้นใจ น่าจะทำให้ให้การตอบรับที่มีชีวิตชีวา มากกว่าการอ่าน จึงไม่จำเป็นต้องแสดงข้อความดังกล่าวด้วยเครื่องฉายโปรเจคเตอร์
11. หนังสือเพลงยังคงเป็นที่นิยมใช้ แต่เมื่อประชาชนเห็นข้อความของบทเพลงที่ชัดเจนบนจอภาพ ก็อาจจะช่วยให้เขาเหล่านั้นมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมมากขึ้น
12. การฉายหัวข้อในการฉลองพิธีกรรมของวันนั้น สามารถช่วยสร้างความสนใจของสัตบุรุษที่มาร่วมพิธีในหัวข้อเฉพาะเป็นประโยชน์มากในช่วงก่อนเริ่มพิธีบูชาขอบพระคุณ ขณะที่ประชาชนกำลังเข้ามา มันช่วยให้เขาคิดถึงหัวข้อของพิธีบูชาขอบพระคุณวันนั้นได้อย่างแน่นอน เช่น “วันอาทิตย์ผู้เลี้ยงแกะที่ดี” “วันอาทิตย์กระแสรัก” ฯลฯ
13. การใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารของวัด แน่แน่นอนว่าไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของพิธีบูชาขอบพระคุณ และควรจะนำขึ้นจอภาพหลังจากสวดบทภาวนาหลังรับศีลแล้ว สิ่งนี้สามารถเป็นประโยชน์ในขณะที่มีการอ่านประกาศต่างๆ ของวัด แต่ควรใส่ใจถึงความสำคัญของตอนจบของพิธีบูชาขอบพระคุณ ต้องอย่าให้จบด้วยความวุ่นวาย ข่าวสารของวัดควรเป็นแบบสั้นๆ ไม่รบกวนให้วอกแวก ไม่ควรดึงความสนใจของประชาสัตบุรุษให้ออกจากพิธีกรรม ไปสนใจเรื่องภายนอกมากเกินไป

พิธีกรรมเป็นกิจการศักดิ์สิทธิ์

14. การประกอบพิธีกรรมทุกอย่าง ในฐานะที่เป็นกิจการของพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นสมณะ และเป็นกิจการของพระศาสนจักรซึ่งเป็นพระวรกายของพระองค์ จึงเป็นกิจการศักดิ์สิทธิ์ (SC 7) โบสถ์หรือสถานที่อื่นจะต้องเหมาะสมสำหรับประกอบกิจกรรมศักดิ์สิทธิ์ และช่วยให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมได้อย่างแข็งขัน ตัวอาคารศักดิ์สิทธิ์และสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการถวายเป็นเครื่องบูชาแต่พระเจ้าจะต้องเหมาะสม สวยงาม และเป็นเครื่องหมายและสัญลักษณ์ถึงสิ่งเหนือธรรมชาติได้อย่างแท้จริง (GIRM 288) ดังนั้น การติดตั้งเครื่องโปรเจคเตอร์และจอฉายภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการของความศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น ในเรื่องของบรรยากาศและศิลปะศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรมตามคำสอนของพระศาสนจักร
15. พิธีกรรมเรียกร้องกุญแจสำคัญของจุดสนใจที่สำคัญอยู่ในตัวพิธีกรรม เช่น สิ่งที่เกิดขึ้นที่บรรณฐานและพระแท่น ไม่ควรที่สิ่งเหล่านี้จะถูกกลืนไปด้วยจอภาพหรือจุดที่ตั้งเครื่องฉายโปรเจคเตอร์ นอกจากนี้ การติดตั้งเครื่องฉายโปรเจคเตอร์และจอภาพ ยังต้องคำนึงถึงความงามในภาพรวมของวัดด้วย เพราะถ้าจัดไว้ในที่ไม่เหมาะสม จอภาพและเครื่องฉายจะดูไม่เจริญตาในบรรยากาศที่ควรจะมี ความสง่างามและศักดิ์สิทธิ์ของพิธีกรรม
16. เพื่อหาตำแหน่งที่เหมาะสมสำหรับติดตั้งจอภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพของแสงสว่างภายในวัด ปริมาณของแสงสว่างเวลากลางวันและแสงอาทิตย์ที่เข้ามา ตลอดจนแสงสว่างจากหลอดไฟและเงา จะมีผลต่อความสามารถของผู้คนในการมองเห็นสิ่งที่อยู่บนหน้าจอ และจะเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดตำแหน่งที่ดีที่สุดของจอภาพ สิ่งนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพที่ออกมาจากหลอดภาพเครื่องฉายโปรเจคเตอร์ที่เราจำเป็นต้องใช้งาน และชนิดของเครื่องฉายโปรเจคเตอร์ที่จะให้ภาพที่ชัดเจนที่สุดในสภาวะการณ์เหล่านั้น ในกรณีที่มีการสร้างจอภาพขึ้นมาใหม่ ควรปรึกษาแผนกศิลปะศักดิ์สิทธิ์
17. ระหว่างประกอบพิธีกรรม ศูนย์กลางของที่ชุมนุม คือ “พระแท่น” ซึ่งหมายถึงพระคริสตเจ้า ผู้ประทับอยู่กับที่ชุมนุม การให้ความสำคัญต่อพระแท่น จึงเป็นสิ่งที่ถูกเรียกร้องอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายรวมถึงบริเวณรอบๆ พระแท่น โดยเฉพาะ “ผนัง” ด้านหลังของพระแท่น ซึ่งโดยปกติ จะมีกางเขน หรือรูปศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ (หรือบางแห่ง มีตู้ศีล) ดังนั้น จึงควรหลีกเลี่ยงการฉายภาพและข้อความบนผนังหลังพระแท่น และขนาดของจอต้องไม่ใหญ่เกินไปจนบดบังหรือเด่นกว่าพระแท่น หรือบรรณฐาน
18. บางครั้งแสงสว่างจ้าจากภายนอกอาจทำให้มองเห็นข้อความที่ฉายได้ยาก แต่การแก้ปัญหาด้วยการติดม่านหน้าต่าง ก็อาจจะทำให้ลดคุณค่าทางศิลปะของวัดลงได้

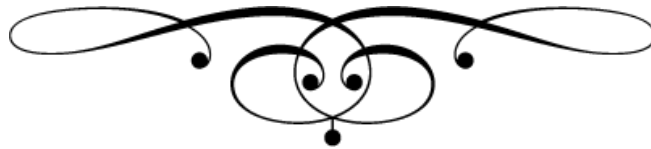
ความสง่างามและเรียบง่ายเป็นหัวใจสำคัญในการจัดพิธีกรรม

19. หลักการทางพิธีกรรมที่อยากจะเน้นในที่นี้อีกประการหนึ่ง คือ “จารีตพิธีต้องมีลักษณะสง่างามและเรียบง่าย” (SC 34) ในการใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ควรนำเสนอข้อความแบบเรียบง่าย และจำเป็นที่ฉายเฉพาะสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น แต่ละภาพต้องเหมาะสมและไม่ดูตื่นตาตื่นใจ จนดึงความสนใจของที่ชุมนุม

20. ถ้อยคำ การเคลื่อนไหว หรืออุปกรณ์ช่วยเหลือที่ทำให้หันเหความสนใจไปจากสาระสำคัญของพิธีกรรม ต้องนับว่าเป็นการทำให้วอกแวก รวมทั้งในบางโอกาส สี การเคลื่อนไหว และรูปภาพบนจอ อาจทำให้เราสนใจต่อรูปภาพหรือถ้อยคำที่ฉายนั้นมากกว่าจะสนใจในสาระสำคัญของพิธีกรรม ดังนั้นจึงไม่ควรฉายภาพยนตร์หรือดีวีดีระหว่างพิธีกรรม แต่อาจจะฉายดีวีดีก่อนพิธีกรรมเพื่อเตรียมจิตใจของสัตบุรุษ แต่ไม่ควรยาวมากจนเกินไป

บทส่งท้าย

21. เชื่อว่าหลักการทางพิธีกรรมและข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ในแนวปฏิบัติเรื่องการใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ในพิธีกรรมฉบับนี้ จะเป็นคู่มือที่จำเป็นในการติดตั้งและใช้เครื่องฉายโปรเจคเตอร์และจอภาพในพิธีกรรม ส่วนรายละเอียดทางเทคนิคในการใช้เครื่องโปรเจคเตอร์ในพิธีกรรมอยู่ในภาคผนวกของแนวปฏิบัติฉบับนี้

ภาคผนวก

1. การเตรียมสไลด์ การติดตั้งคอมพิวเตอร์และเครื่องฉายย้อมใช้เวลา ถ้าเกิดความผิดพลาดทางเทคโนโลยี (หรือความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน) ย่อมมีผลกระทบต่อความเรียงง่ายที่ทรงเกียรติของพิธีกรรม จึงต้องจัดเวลาให้เหมาะสมเพื่อเตรียมอุปกรณ์ (เครื่องฉาย คอมพิวเตอร์ สไลด์ ฯลฯ) ก่อนสัตบุรุษเข้ามาในวัด เวลาสิบนาทีก่อนมิสซาควรเป็นเวลาเงียบให้ทุกคนเตรียมตัวเพื่อร่วมมิสซา
2. ผู้รับผิดชอบทำและผู้นำเสนอ PowerPoint ผู้ถ่ายทอดพิธีกรรม ช่างภาพ ผู้ใช้และผู้นำเสนอสื่อต่างๆ ในพิธีกรรม ควรได้รับคำแนะนำจากผู้ประกอบพิธีกรรม หรือผู้รับผิดชอบด้านพิธีกรรม ในเรื่องการนำเสนอ การแต่งกาย และการวางตัวให้เหมาะสมในพิธีกรรม

การจัดเตรียมสไลด์ PowerPoint

3. เลือกแบบตัวอักษร (font) ที่เรียบง่าย ธรรมดาๆ ชัดเจน ง่ายต่อการอ่าน หลีกเลี่ยงการใช้แบบตัวอักษรที่อ่านยาก ไม่เปลี่ยนหรือใช้หลายๆ แบบ มิฉะนั้น ผลที่ได้รับก็จะเป็นความสับสนและไร้ประสิทธิภาพ
4. ขนาดที่เหมาะสมสำหรับข้อความที่ปรากฏบน PowerPoint คือ 32, 36, หรือ 40 ซึ่งหมายความว่าเราสามารถแสดงข้อความหรือเนื้อเพลงได้เพียงสไลด์ละ 5-6 บรรทัดเป็นอย่างมาก หรือเนื้อเพลงเพียง 1 ข้อเท่านั้น เมื่อเราพิมพ์ข้อความลงไปในบรรทัดหนึ่ง ต้องแน่ใจว่ามีความคมชัดโดยใช้ “ตัวหนา” เสมอ เรายังสามารถเสริมด้วยการใช้เงา ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยให้อักษรโดดเด่นขึ้นมา เนื่องจากเงาช่วยเพิ่มความแตกต่างของสีแสง ไม่ควรที่ใครก็ตามจะประสบกับความยากลำบากในการดูข้อความบนจอภาพ
5. เนื่องจากค่าของข้อความจะต้องสามารถถูกมองเห็นได้ทันที จึงจะต้องมีความเด่นชัด คนเราไม่ควรต้องใช้เวลาเพื่อแยกข้อความออกมา ดังนั้น จะต้องใช้สีเข้มซึ่งไม่เบลอตรงขอบๆ สีที่ใช้สำหรับตัวอักษรขึ้นอยู่กับสีของพื้นหลัง ถ้าพื้นหลังสีอ่อน ก็ควรใช้ตัวอักษรสีดำ หรือสีเข้มๆ ถ้าพื้นหลังสีเข้ม (เช่น สีน้ำเงินเข้ม) สีของตัวอักษรก็จำเป็นต้องตัดกันกับพื้นหลัง
6. สีของพื้นหลัง อย่าใช้สีมากเกินไป ควรเลือกใช้เพียงสีเดียวซึ่งเหมาะสมกับโอกาสทางพิธีกรรมไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตาม แต่ต้องให้แน่ใจว่าเมื่อข้อความซ้อนอยู่บนพื้นหลังแล้วจะยังเห็นชัดเจน ไม่ควรใช้รูปภาพเป็นพื้นหลัง เพราะจะอ่านข้อความได้ยาก
7. ให้มีการเคลื่อนไหวบนหน้าจออย่างน้อยที่สุดในระหว่างพิธีกรรม จะเห็นได้ว่าข้อความที่ลอยเข้ามาจากซ้ายหรือขวา หรือข้อความที่เข้ามาพร้อมกับเทคนิคพิเศษ สิ่งเหล่านี้รบกวนความสนใจของบุคคลและทำลายการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมของสัตบุรุษ
8. ควรใช้สไลด์สีดำ (หรือสีพื้น) เมื่อไม่มีการฉายดีกว่า ปิด-เปิดเครื่องฉายบ่อยๆ
9. ควรคำนึงถึงลิขสิทธิ์ในการใช้ข้อความที่ฉาย รวมทั้งลิขสิทธิ์ของบทเพลงและตัวบทของมิสซา ลิขสิทธิ์สำหรับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ด้วย

การฉายภาพยนตร์และคลิปวีดี

10. การตอบสนองโดยอัตโนมัติของสายตาต่อวัตถุที่เคลื่อนไหวจำเป็นต้องได้รับการใส่ใจ พิธีกรรมไม่สามารถแข่งความสนใจกับตอนหนึ่งของภาพยนตร์ได้ เพราะอย่างไรภาพจากทีวีดีดึงดูดความสนใจได้มากกว่า นั่นหมายความว่าสองสิ่งนี้เข้ากันไม่ได้ และภาพยนตร์หรือทีวีดีก็ไม่ควรถูกใช้ในระหว่างพิธีกรรม
11. จากหลักการเดียวกันนี้ การถ่ายทอดพิธีกรรมโดยกล้องวงจรปิด ผู้ถ่ายทอดพิธีไม่ควรสลับกล้องไปมาหรือทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของภาพมากเกินไป ซึ่งเป็นการรบกวนสมาธิและดึงความสนใจของผู้ร่วมพิธีออกจากพิธีกรรม
12. เป็นสิ่งที่ดีกว่าที่จะฉายทีวีดีนำเสนอชีวิตของผู้ล่วงลับในช่วงพิธีสวดอุทิศให้ผู้ล่วงลับ มากกว่าที่จะฉายในงานศพก่อนพิธีบูชาขอบพระคุณ

การประสานสัมพันธ์ในการนำเสนอ

13. ผู้ที่ใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเหล่านี้และข้อมูลที่จะนำขึ้นฉายบนจอจะต้องมีความสัมพันธ์กับการตอบรับของผู้คน ดังนั้น จึงจำเป็นที่เราจะต้องมีประสาทสัมผัสทางด้านเวลาที่ดี เพื่อว่าเมื่อถึงเวลาที่ต้องตอบรับในพิธีกรรม ข้อความจะอยู่ที่หน้าจอทันที ผู้มาร่วมพิธีไม่ต้องรอคอยให้ข้อความค่อยๆ ปรากฏขึ้น เพราะในจุดนั้น เวลาที่ล่าช้าเป็นอุปสรรคที่แท้จริงของการสื่อสาร
14. ดังนั้น เราต้องทำงานให้ประสานเป็นหนึ่งเดียวกับพระสงฆ์ ผู้นำการขับร้อง และนักขับร้อง ข้อความของบทเพลงต้องอยู่บนหน้าจอให้ตรงเวลา บทตอบรับเพลงสดุดีก็เช่นกัน ต้องปรากฏบนจอให้ตรงเวลา และหายไปเมื่อจบแล้ว

